

Ս. ԳՐԱԿՍՆԵ

Ս Ի Ե Տ Ո Ւ Մ

Մարիամ հազիւ արթունքի տարիքին հասած, Յովակիմի և Աննա նշանեցին զինքս իստեցեալը՝ Յովսէփ, խոնարհ ու պարկեշտ անձ մը, Դաւիթի ցեղէն, Կիւսն էր արհեստով։ Կը բնակէր Նազարէթ, որ հասկառակ Գալիլիոյ նահանգի սիրտը ըլլալուն կը մնար խղճալի վիճակի մէջ, անտեսուած՝ երկրին օտար տէրերէն։ Մովսիսական կրօնի սկզբունքներն ու դաւաժարները իւրացուցած՝ պտրմանուէրն քանի՞մը օր իր ծնողաց կարօտը առնելէ ետք Յովսէփի հետ կ'աշխատէր Նազարէթ։

Երջանիկ էր Յովսէփ։ Սիրտը կը յորդէր երանաւետ այն զգացումով՝ զոր կ'ուսնենայ մարդ երբ ինքզինք կը գտնէ նոր ու պայծառ կեանքի մը սեմին կամ մեծ նպատակի առաջնորդող ճամբուն մը անդրանիկ հանգրուանին, կանխահասօրէն աւսուանացած՝ կազմած էր գոյաւոր բոյն մը, որ սովորական քանդուած ու տարազնուած էր վաղաժամ կորուստովը իր կողակիցին։ Երեք իր մանչ զաւակները, Յակոբ, Յովսէփ և Յուդա, մեծ սուգէն ետք մեկնած էին Երուսաղէմ, իրենց հոգիները այրող թախիծը հովանարելու Տաճարի շրջափակին մէջ Թորայի ուսուցումներով։

Յովսէփի մէկն էր աշխուղգի այն մարդերէն, որոնք նիւթի ու կտուքի ետեւէն վազելու փոխարէն, կը հետամտին անդինականի սահմանուած մասը իրենց էութեան պնդելու կարելի ամէն առաքիւ-

նութիւններով, Խորշած էր միշտ ցուցածուութենէ ու կեղծ բարեպաշտութենէ, որոնք տիրական յատկանիշերն էին փառիսեցիներու այլամերձ դասակարգին։

Վաղ զարնան առաւօտ մը, երբ քնութիւնը տարերային թափով մը զտրթնած խոր ու երկարաշունչ իր թմբերէն, կը նորագէր ինքզինք հանդուգործովը իր պէսպիսուն գեղեցկութիւններուն, և երբ գերեզմանի շուրթին հասած ձերուներին իսկ կը դարբին մահուան մասին խորհելէ, բացուցած մարդկային փրկագործութեան առամին առաջին արարը։ Երբ կոյսը զբաղած էր յարգարուծովը անշուշտ կիսամութ իր խուցին, յանկարծ անօրինակ՝ ու կաթնաթոյր լոյս մը շողաց չորս դին ու իր դէմ գտաւ սպիտակազգեստ ու բոցաթիւ պտտածաբերը Ամենակալին։ Նշխարներէ ու երկիւղի անմիջական աղեցեղութեան ներքեւ՝ սուր ու միալար ճիւղ մը թաւ կոյսին շրթներէն ու ինկաւ գետին։ Առանձնութեան պահուն ընդունած այս այցը աւելի կը շնչուէր իր վախէ։ Ողջոյն քեզ, Մարիամ, Տէր ընդ քեզ, բացագոնեց հրեշտակը, լուսափայլ իր թեւը երկտրեւով կոյսին, ու վեր հանելով գինք իր անկումէն։ «Օրհնեալ ես դուն կիներուն մէջ», շարունակեց Գարբիէլ հրեշտակը, ու անմիջապէս ետք՝ «Մի՛ վախնար, Մարիամ, երովհետեւ չնորհք զտար Աստուծոյ օտաւ։ Երկնային էակը ապա յայտնեց պարմանուէրին բուն շարժառիթը իր այցելութեան։ Մարիամ արժանացած էր փրկչին մայրը ըլլալու գերազոյն պատիւին և երանութեան։

Մարիամ կը ծփար ընդմէջ տեսիլքի և իրականութեան։ Երկիւղի զգացումը նահանջած էր իրմէ, զիջելով իր տեղը խոր մտածումներու թնճակի մը, վարանումի ու երկուսութեան վիճակներէ տիրապետուած, կարելի՞ էր մայր ըլլալ, առանց այր ճանչցած ըլլալու։ Խեղճ կոյսը հունաւոր իր մտքով ինչպէ՞ս ըմբռնէր ծրագրին ու կերպը մարդկային փրկագործութեան ճիւղին խորհուրդին։ ՀՀոգին Սուրբը պիտի գայ քեզի ու Բարձրեալին

նէ՛ լայնարաց սրտով և համապարփակ ոգիով։ «Զի՛ր բարի կամ զի՛ վայելուչ, զի բնական հղորակի ի միտքին»։

Այդ ձայնը երբոր զբաղանջօրէն արգիւնաւորուէ, ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքի մէջ, և ցնծութիւն՝ երկրի վրայ։ Նոր նշանաբան մը պիտի շողայ հորիզոնէ հորիզոն, Վարդ մարդու հղորայն։

ՆՈՐԱՅՐ ԱՐԻՔԵՊՍ

գորութիւնը հովանի պիտի ըլլայ վրադա, աւելցուց հրեշտակապետը, վստահութեան շնչաւ մը դնելով ձայնին մէջ։ Այս խօսքերը կորզեցին վհատութիւնը մանկամարդ կոյսին սրտէն։ Ու շրթները մրմնեցին մեքենայօրէն։ «Ահաւաստի ես Տիրոջ ազախինն եմ, Գու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի»։ Ու աւետարեբը տնիքեւութացաւ։

Հրեշտակի մեկնումէն ետք, Մարիամ կրկին ինկաւ շփոթ կացութեան մը մէջ։ Պիտի պատմէր անշուշտ եղելութիւնը իր խօսեցեալին։ Ի՞նչ անգորադարձ պիտի ունենար այդ Յովսէփի վրայ։ Պիտի ուզէ՞ր ապրիլ շարունակել Նոյն յարկին ներքեւ։ Պիտի լքէ՞ր զինք իր բախտին։ Սակայն ինչպէ՞ս լքուած զգաւ, երբ Տէրը խոստացած էր հետը ըլլալ տեւաբար։

Երբ Յովսէփ խոնջած ու պարտասուն տուն կը դառնար երեկոյանն, Մարիամ, չիկնոտ ու ամօթխած, հողորդեց իրողութիւնը անոր։ Յովսէփ անյարիւր իր նայուածքը գոմեց Մարիամի բարութեամբ օծուն աչքերուն։ Հոն կարգաց անմեղութիւնն ու հնազանդութիւնը Տիրոջ ազախինին։

Նոյն զիշեր, վերջ տալու համար իր սիրտը արեկոծող հակամարտ զգացումներուն, Յովսէփ որոշեց արձակել իր խօսեցեալը անաղձով։

Մարիամ, միւս կողմէ, իրեն վստահութեամբ ծանր այս քեռն ու դերը յաջողապէս կրկնու ու կատարելու համար խրախոյս քաղել փորձեց զմարտն այլ բացառիկ իր ժողովարդի պատմութեան հին էջերէն։ Կը յիշէր պանդուխտ իր ցեղակիցը, որ Աստուծոյ հետ խօսելու բացառիկ առանձնաշնորհումին պիտի տիրանար, ըլլալէ ետք ազատարարը իր ժողովարդին։ Ու շարքը Դատարարներուն, որոնք իրենց ռազմանախիկ ոյժերուն լծորդած զերազանց գորութիւնը Տիրոջ, ժեր Անոր հանդէպ օնուցած վստահութեանէ մեղի բաշխուած, մաքառեցին Փղըշտացիներու հանդիպող հարգանքներուն դէմ ու պարտութեան մատնեցին զանոնք։ Ու դեռ նրբամարմին Դաւիթն ու հեկայա-կաղմ Գողիաթը, ինչպէս նաև Սեւեկեան իշխանութեան դէմ հակառակ Մակաբայեցի եղբայրները։

Յովսէփ զիշեր՝ երկրորդ տեսիլքն ի նազարէթ։ Նոյն հրեշտակը այս անգամ իր պատգամը կ'ուղղէր Յովսէփի. — «Մի վստահար քեզի առնել քու Մարիամ կինդ, վստահի անոր ներսիդին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է»։

Յովսէփ ընդոտա դուրս նետուեցաւ անկողնէն ու կիսախօսի իր աչքերը շփելով արթնացաւ Մարիամն ու աղիկացուց զինք երկրորդ տեսիլքի մասին։ Տեսիլքը փարատած էր ժղձաւանջը. Գողգոր ու հեշտագին օտարուած մը կ'անցնէր իր միսերէն, նման անոր՝ զոր կ'սեննիայ մարդ մէկն անգամ երբ հակառակորդին կոտորող թեւ կը ցրէ իր ճամբէն մշուշները վստախն ու շփոթանքին, բոց պանելով սակի ապողայի մը երկարող լայնանիստ արասհետը։ Նոյն վիճակը ունէր նաև Մարիամը։

Դրացիները օրհնելով ամուլին թիւրահաւատութեամբ բաց յարաճուն հետաքրքրութեամբ կը հետեւէին խոնջող այդ յարկին ներքեւ կատարուած անցնադարձերուն։ Փրկիչ մը որ պիտի սողմնաւորուէր կոյսի մը արգանդին մէջ անըմբռնելի էր իրենց համար, մասնաւորապէս Յովսէփ ոչինչով էր ուշադրու։ Ոչ անգամ էր Սենեգրիտոնի ժողովին, ոչ ալ կը պատկանէր օրինապահ Փարիսեցիներու դաստիարակին։ Չունէր իմացական բարձր զարգացում ու չէր նաև բարեբար կամ մեծահարուստ։ Շատերու համար բարեւութեան անդէ չէր անցնէր ինչ որ կը շրջէր բերնի բերան տեսիլքներու մասին։ Իրենց աչքերուն միայն կը հաւատային անոնք ու թանձրացաւ, նիւթին չափ կործեր իրողութիւններու։ Ի մի խօսք, խորտակուած էին թեւերը իրենց հոգիին։

Յովսէփ ու Մարիամ բնււ չէին աղ-դրեք իրենց շուրջը թանձրացող անտարբերութենէն։ Բոպիկ հոգիներու ծաղրն ու քամարանքը անգամ կը դիմաւորեին ներողամիտ ու քաղցր ժպիտով։ Մարդկային փառքի ու սնտոյի հաշիւներէն վեր ու հեռաւ, անոնք տակալեց խոհուածներով ու աղօթքներով կը հանգիստէին իրենց անձերը, ըլլալու համար հիւրընդկայներն ու խնամատարները Մանկացեալ Աստուածորդիին։